

Az előfizetés ára:
 egész évre . . . . . 8 frt.
 fél évre . . . . . 4 frt.
 negyed évre . . . . . 2 frt.
 Kőrjegyzőknek és néptanítóknak:
 egész évre 6 frt., fél évre 3 frt.
 Előfizetheti a kiadóhivatalban,
 Valentin Károly könyvkereskedésében,
 Traub B. és társánál,
 Böhm M. könyvkötőnél.

PÉCS

A hirdetések ára:
Négy hasábos petit sor
 1-szer . . . . . 6 kr.
 2-szer . . . . . 5 kr.
 3-szor . . . . . 4 kr.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
 Nyilttérben egy sor . . . 10 kr.
 Hirdetéseket elfogad: a kiadóhivatal és Janovszki Király-utczában levő hirdetések felveteli irodája.

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztőség: Király-utca 20. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
 Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Kár. könyvkereskedésében, Traub B. és társánál, Böhm M. könyvkötőnél Király-utca.

A földmivelési minister.

A budget tárgyalás menetével teljesen meg lehetünk elégedve, minden különös emótiók vagy leleplezések nélkül halad a tárgyalás, komolyan, nyugodtan. Kiválóbb érdekliséget nyújt a földmivelési tárca, de különösen azon beszéd, melyet azon tárca tárgyalása közben a földmivelési minister mondott. Tudvalevő dolog, hogy a mi eget ostromló ellenzékünk, különösen annak azon része, mely a Deákpárt cézige alatt egykoron aranjuenzi napokat élt, miután úgy bel, mint külügyi politika téren követett magatartása tények és események rideg valója által kérelhetlen erővel megczáfoltatott, a földmivéseket boldogító tanát, az u. n. agrár politikát találta fel. Hogy miben állana ez az agrár politika, ezt eddig még nem fejtették ki. Csak bizonyosnak tartották — „Pesti Napló“-val az élén, — hogy a földmivelési minister e politikának a képviselője. E boldogító tanok két tételével ismertették meg a világot. A birtok minimum és a homestead.

Mindkettőnek felállításához kötötték a magyar föld biztos boldogságát, mindkettőnek azon erőt tulajdonították, hogy ez a földmivelés minden baját

eloszlatja. És ime a földmivelési minister elég kegyetlen csuffá tenni ezen tanokat. 40 megyéből beszerzett adatok alapján kimutatta, hogy épen az egy s ³/₄ telkes birtokok száma szaporodott, a mi azt tanúsítja, hogy épen a kis birtokrészek megszerzése iránt nagy a vagyonszerzésre törekvés, a melynek minimumok felállítása által utját állani nemzetgazdasági esztelenséget képezne. Mert mindaddig, míg egy legkisebb földrész megszerzésének lehetősége főnforog, ezer, meg ezer jóra való, tisztességes, munkás emberben ápolja és szilárdítja a takarékossgát, erényt, biztatva a kitartásra, azon biztosan elérendő czél felé, hogy egykoron, ha bármilyen csekély földrésznek is, tulajdonosa, birtokosa lesz vagy lehet. Ha pedig felállítjuk a minimumot, a takarékossgát ösztön indokát épen azon legszegényebb osztálynál semmisítjük meg, melynél azt gondozni legjobban kellene, mert ez osztálynál legnehezebb a takarékossgát.

Agricultur államban pedig, milyen Magyarországon, semmi sem erősebb indok a takarékossgágra, mint a földszerzés reménye. Az agrár politikusok bölcsői menjenek a nép közé és meggyő-

ződhetnek róla. A minimum felállítása tehát egyenlő a legszegényebb, de munkás és tisztességes osztály takarékossgái ösztöneinek kiülésével, e szerint erkölestelen; azonkívül még igazságtalan is, mert ha az ipar, a kereskedés és más élethivatás terén a vagyonszerzés nincs semmi korláthoz kötve, miért legyen ez épen a földművelés terén. Épen olyan ingatag alapon nyugszik a homestead-re vonatkozó tan, vagyis azon törekvés, hogy elidegeníthetlen házhely és földrészeket alapítsunk meg. Régi dolog, régi tan, hogy a földbirtok megköttésége nincs annak javára. A földbirtok már természeténél fogva legnagyobb mértékben a mozgató kére van utalva, az olesó hitel a földmivelés legfontosabb tényezője. De hogy lehet arra számítani, hogy olesó hitele legyen a földmivelőnek, és hogy lehet kívánni, hogy az ingó tőke a földbirtok rendelkezésére álljon, mikor már a kamatokat sem fizető lusta földbirtokosnak már a priori azon kiváltság van biztosítva, hogy ha nem is fizet, semmitől sem kell tartani, mert hiszen el nem árverezhető birtoka. Bölcsen mondta tehát Széchenyi, a földmivelési minister,

A „Pécs“ tárczája.

Jellemvonások és adomák Beethovenről.

(Folytatás.)

Beethoven tanítója a zeneszerzésben nem kisebb volt, mint maga Haydn József, ki akkor Mozartnál is többnek tartott. De egy nagy zeneköltő nem nagy tanító is egyzersmind. A sors sajátságos szeszélye nem sokára szétválasztá e két nagy szellemet. Ugyanis Beethoven gyorsan jelét adá annak, hogy nem hajlandó az eddigi merev szabályok és formák közé szorítani képességeit és Haydn, a mindig nyájas és jólelkű férfiú, mosolyogva rázta fejét, midőn tanítványa hével védelmezé saját álláspontját, minek azonban rendesen a tanítvány engedékenysége vetett véget, ki nyugodtan nézte, miként javítja ki a mester a kifogásolt helyeket. Egy alkalommal Haydntól távozva, találkozik Beethoven egy ismerős s általa nagyrabecsült zeneköltővel, Schenkkel, a ki kíváncsián bepillantott Beethoven könyvébe, mely feladványait tartalmazta. Schenk figyelmezteté Beethoven, hogy hibák vannak a szerzeményben, Beethoven elcsodálkozott, állítván, hogy Haydn épen most javította ki az egészet. Amint vizsgálgatják ketten a könyvet, min-

dig több és több hibát fedeznek fel. Beethoven lángra lobbant, azon gyanu támadt benne, mintha Haydn készakarva hagyta volna meg e hibás helyeket s ez annyira megragadá kedélyét, hogy még néhány látogatás után elvált mesterétől. Utóbb a két művész teljes elismeréssel adozott egymás alkotásának, sőt Beethoven 2. számúall jelzett sonatáit Haydnnak dedicalta, de a rokonszenv megszűnt köztük örökre.

Két művéről került elő egyszer a szó egy barátja előtt, utóbbi e nézetnek adott kifejezést: „A művész szabadon alkosson, csak kora szelleme lebegjen előtte s uralkodjék az anyag fölött; csakis ily feltételek mellett képes valódi műveket teremteni.“ Beethoven elgondolkozék e szavakon s válaszolj: „Helyes, de kora szellemének se hódoljon meg, különben vége minden eredetiségnek . . . . Ha műveimet az akkori időknek irtam volna, talán megtapsolta volna mindenki (itt egy példát említett egy szerzőről, ki a vihart zenésítette meg.) De én nem vagyok képes műveimet a divathoz faragni, izlése szerint szabni, a mint azt sokak inye megkíváná. Az új és eredeti magától születik, a nélkül, hogy gondolna rá az ember.

Függetlenségének a szegény muzsikus — mint magát többször nevezé — érvényt tudott szerezni legfőbb pártfogóival szem-

ben is. Igy Lichnovszky herczeg, kitől díjazást Beethoven elfogadni nem akart, részint fővárosi palotájában, részint nyaralójában egész lakosztályt rendezett be számára. A palota házirendje rettenetes volt a művészeknek. Igy panaszkodik egyszer barátjának: „Aztán naponkint deluán félnégykor otthon legyek, átöltözzen, szakálamat rendbe hozzam . . . ezt én ki nem állom“ — Hányszor ebédelt inkább vendéglőben, itt fesztelenül társalaghatott barátaival. Egyszer kedve jött lovagolni s a herczeg az egész ménest rendelkezésére bocsátja. Inas, lovások egymást érik, kérdésekkel ostromolják, melyik lovat parancsolja? egyikről lebeszélük, mert leveti, másiktól, mert ágaskodik stb. Beethoven megköszöni a sziveségét és — lovat vett magának. Egy izben az inasok megvárakoztatták Beethoven, hogy előbb a herczeg parancsait teljesíthessék; a herczeg ezt megtudva, dörgő hangon utasítja a szolgálattevő vadászt, hogy jövöben, ha ő és Beethoven egyszerre csengetnének, előbb Beethovennél jelentkezék. Beethoven ezt az ablakán át hallotta s még azon napon inast fogadott.

Midőn már egész sulyával ránehezédék a művész vállaira a szerencsétlenség, midőn elveszte mindent, mit az élet örömeinek neveznek, megfosztá legfőbb kincsétől a végezt, a hallástól, báró Prónay a hetezendorfi

hogy a birtok megkötöttsége épen a földbirtok kárára van, mert elidegeníteni tőle azt, a mire legnagyobb mértékben szüksége van, t. i. a mozgó-tőkét. De úgy van az, mikor egy ellenzék már mindent megkísértett, — feluszította az antisemita fenevadakat, barátságot kötött az osztrák reactionariusokkal és a miniszteri székek még sem közelednek feléje, akkor egy új kortes fegyverhez kell nyulni, még ha olyan badar is, mint az agrár politika.

Wein János szakvéleménye

egy Pécs szab. kir. város vizellátására szolgáló vízvezeték felállítás tárgyában.

(Folytatás.)

3. Az építési költség.

Az építési költség összeállításánál alapul szolgált nekem azon tervek és leírás, melyeket nagyságos Aidinger János polgármester, mint a báró Schwarcz-féle építési vállalattal benyújtottakat, rendelkezésemre bocsátott.

Továbbá Pécs városa mérnöki hivatala által kiszolgáltatott jegyzéke a pécsi helyi áraknak.

A költségvetés egyes tételeinek egység árai nézve mellékeltettem két ábrát, az 1) alatti az építendő műtárgyakra, a 2) alatti csőhálózatra vonatkozó.

A 3) alatti költségvetés némely tételei, mint az előmunkálatok költsége I. a.), az építkezés berendezése II. a.), az általános irodai költség XI. a.), átlagosságban, — a tapasztalásnak megfelelőleg végtettek.

A 396,937 frt 90 krnyi főösszegeből, ha a város házilag építi vízvezetékét, minden esetre elesik a XII. tétel alatti 15,000 frtnyi illeték és bélyeg összeg, melyet a vállalkozó mint szerződő fél fizetni tartozik; maradna ez esetben öszköltség kerekén 382,000 frt.

4) A felesleges víz felhasználása.

A Tettey forrásnak az 1. a) alatt tárgyalt felnyitása által annak vízmenyisége valószínűleg tetemesen fog növekedni, úgy hogy rendszeren sokkal több viz fog a város rendelkezésére állani, mint a mennyi a ház-területeken és nyilvános cölökre felhasználhatók. E feles vizet gépek hajtatására lehetne nagyon előnyö-

sen felhasználni, a mennyiben a felső medenczétől a város alsó végeig bőven 80 mtr. magassági különbség, vagyis 8 athm. nyomás találatik. Minthogy pedig 8 légsúlynyomás mellett egy lóerőre $\frac{1}{2}$ secunda-liter vizet számíthatunk, csak attól függ a használható lóerők száma, mennyi lesz a forrás felnyitása és foglalása után annak vízmenyisége.

Mielőtt tehát ez irányban bármi számítás történnék, meg kell várni a Tettey forrás felnyitásának eredményét.

A kezimezhez szolgáltatott Börstling kataszteri mérnöktől származott tervezet kevésbé van kidolgozva és építési tervekkel nincs ellátva, legalább azok kezimezhez nem jutottak; ennél fogva ez a beható bírálatra nem alkalmatos. Annyi azonban megállapítható, hogy ezen tervezet, azon kívül, hogy sok utcáját viz nélkül hagyna, az egész magasságot egy csőhálózatba foglalván, ily alakban a kivitelre nem alkalmatos; azon kívül pedig ennek költsége a szerző költségvetése szerint 546,400 frt lévén, a báró Schwarcz-féle tervezetnél drágább is.

Budapest, 1883. évi december hóban.

Wein János s. k.,
főv. vizv. igazgató.

Ezen véleményből tehát kitűnik, hogy a „Tettey“ forrás kellőleg mélylytve — minden tekintetben bő mennyiségű — s e mellett üde egészséges italt s használati vizet szolgáltat: — a forrás szerencsés fekvése miatt a víz a város bármely utcájába és a házak emeletére könnyen vezethető; — A vezeték csöveiben a mész szivany lerakódása, a víznyomás ereje s a légelzárás folytán — nem történhetik; a Schwarcz-féle tervezet csekélyebb módosítással a kivitelre ajánlható s elfogadható, s az építési költséget tevő 396,937 frt 90 krból a vállalkozó terhére eső 15,000 frt, bélyeg és illeték költség megtakarítható, ha a város az építést házilag kezeli, s így a költség 382,000 frtra volna leszállítható; — végül a felesleges víz igazi cölökre lenne okszertien felhasználható.

Nem lehet czélunk ezen véleményhez hozzá szólni, mert arra illetékes-

nek magunkat nem tartjuk; s így csupán csak azon óhajunkat fejezzük ki, hogy Wein ur véleményes jelentésében mondottak szerint a megkívántó furatások teljesíttessenek s a vélemény egyéb tételeit a helyben alakított szakértő bizottság mielőbb beszélje meg s hozza a további teendőket a közgyűlésnek javaslatba — mert nézetünk szerint a vízvezeték ügy már a megérés oly niveaujára emelkedett, hogy Fabius cunctator eljárásának már helye nincs s meg vagyunk győződve, hogy az ügyvezetés élén álló polgármester erélye s a bizottsági közgyűlés tagjainak a város javainak előmozdítására közreműködő buzgalma folytán most már rövid idő múlva ez ügyben a végleges határozat meghozható s a vezeték áldásaiban a lakosság már nem sokára részesíthető lesz.

Csak előre — csak előre!

Országgyűlés.

A képviselőház a költségvetést tárgyalja, elég gyorsan és elég simán, mind a belügyi-, kereskedelmi- és közlekedési tárcák költség-előirányzata a pénzügyi bizottság és a kormány javaslatai szerint elfogadott. — Most folyik a vallás- és közoktatásügyi tárcza költségvetésének tárgyalása; s alkalommal felszólt Irányi Dániel a vallászabadság érdekében. — Beszédjének erre vonatkozó része így hangzik:

A mit a képviselőház már 1869. és 1874. évben egyhangulag elfogadott, a mi iránt b. Eötvös József még 1869-ben törv. javaslatot terjesztett elő — a mi bevett szokás szerint a király helybenhagyásával történhetett csak — a mi iránt 1875-ben a kiküldött bizottság szintén törvényjavaslatot nyújtott be, a vallászabadság Magyarországon mai napig törvény által biztosítva nincs. (Igaz!) És nem létezik a valóságban, az életben sem. Hiába hajtogatják újabb időben a miniszterek az ellenkezőt; a ház hozott határozata is, a benyújtott törvényjavaslatok, saját szavaik, saját szavazataik megfőlfőlják őket. (Ugy van! belfelől.) De leinkább megczáfólfólják maguk a tények.

nyaralónak adott neki lakást; Beethoven nagyon örült a vendégserzetnek, felüldítéleket a gyönyörű táj, mely mindig szeméi előtt volt, mert a palota azt a részét jelölő ki részére a báró, honnan legszebb volt a vidék. De ez öröm is csak kevés ideig tarthatott. Valahányszor Beethoven a báróval találkozók, ez mindig majdnem a földig hajolt előtte; a művész jól tudta, hogy ez valódi tisztelet nyilvánítása volt, de annak ily túlságos jelei visszatetszettek a „szegény muzsikusknak” — s nyár közepén megköszöntö a vendégserzetet s kiköltözött. Ez elhatározását azzal indokolta egy barátja előtt, hogy ő nem képes oly mélyen meghajolni, mint a báró és így nincs meg köztük az egyenlőség!

Midőn műveire porosz, francia és orosz uralkodók tettek megrendelést, az orosz udvari marsall azon kérdést intézte hozzá írásban: nem óhajtaná-e jutalomdíj helyett valamely rendjelet? mire Beethoven válasza igen lakonikus volt: „maradok, a ki vagyok, kérem a pénzt”.

Rudolf csász. főherceg, a későbbi ol-műzi éresek, Beethoven legkedvesebb tanítványa volt s a főherceg példás tisztelettel csüggett tanítóján. Több ízben meg volt hiva az udvarhoz ebédre s az udvarmester ropant fáradságok közt igyekezett Beethoven-

kitanítani, miként lépjen, miként mozogjon stb. Beethoven azonban nem akart beletanulni a ceremóniába s a főhercegnél felmentetését kérte a megjelenéstől s midőn őszintén elmondta okait, a főherceg kiadta a rendeletet, hogy mesterét senki fel ne tartóztassa, ha hozzá menni akar.

De önálló lelkének legfényesebb bizonyítását adta az „Eroica symphonia“ teremtése által. Beethoven rajongott a francia forradalom nagy szellemeért s különösen Bonaparte Napoleon alakja folyton szeméi előtt lebegett. De csak egy remény, egy várakozás tette előtte oly nagygyá Napoleon; Beethoven erősen hitt a világ-békében s törhetlen meggyőződése az volt, hogy Napoleon adja azt meg a világnak, őt a béke szelleme szülte, az vezérli diadalról diadalra, hogy kiküzdje minden népnek a szabadságot s ezzel a békét. Lobkovitz herczeg és Bernadotte, akkori francia követ a bécsi udvarnál, megpendítették előtte az eszmét, hogy valamely nagyszabású zenekari művel dicsőítse meg a hőst. Beethoven örömmel állt rá, 1802-ben munkához látott s 1804. tavaszán létre jött a hősi-symphonia. Beethoven szépen kiállította a kéziratot, üresen hagyott czimlapjára pedig sajátkezűleg írta e szókat: Bonaparte (s egészen lennt) Luigi van Beethoven. A francia követség utján a művet épen el-

akarták Párisba küldeni, midőn Bécsbe érkezett a hír, hogy Napoleon császárrá tette magát. „Én voltam az első — mondja Ries Beethoven tanítványa — ki Beethovennek az újságot megvittem. Beethoven egy székhez tántorgott s átható szeméivel nézve rám, felkiáltott: tréfálni méltóztatik? — s midőn hivatkoztam a köztudomásra, kitért a művész dűhe: „Hát ez sem jobb a többinél!” felkapta a művet, ketté hasítá a czimlapot s az egész szitkozódások közt a sarokba dobta. Nem volt szabad előtte többé a művet említeni, míg Lobkovitz herczeg maga számára kölcsön kérte egy időre s e csellel menté meg a halhatatlan zenealkotást talán a megsemmisítéstől. De csak oly feltét alatt egyezett bele Beethoven a kiadásba, hogy Lobkovitznak dedíkálassék ily felirattal: „Eroica symfonia, composta per festeggiare il sovvenire di un grand uomo.“ S midőn évek múlva a szt. ilonai fogoly elhunytáról megjött a hír, Beethoven gyonosan megjegyezte: ezen véghez már tizenhét év előtt megirtam neki a kísérő zenét — a symphonia második részét, a szívrendítő gyászindulót írtette.

(Vége köv.)

Nem fogom állításom bebizonyítására mindazt ismételné, a mit már annyiszor elmondottam, részint a fennálló törvényekből, részint a tudomásomra esett tényekből merítve a próbákat; azon esetek elsorolására fogok szorítkozni, melyek utolsó felszólalásom óta fordultak elő. (Halljuk!) Nem örömet tesztem, mert hisz ezáltal aligha fog emelkedni jóhírnévünk a világ előtt, de hogy meg lehessen gyógyítani, okvetlenül fel kell tárnai a sebeket.

Meglehet, hogy a t. miniszter ur, mint máskor, talán ez alkalommal is azt fogja vitatni, hogy Magyarországon teljes vallás-szabadság uralkodik ugyanígyra, vagy azt más előhaladottabb nemzetek is irigylük tölünk. Mikor a második császárság idejében 1861-ben a francia lapok azon hírt közölték, hogy az osztrák császár egy szerintük igen szabadelvű alkotmányt adott népeinek, egy hírneves író, nem ismervé közelebbről a viszonyokat, így kiáltott fel: „szabadságot mint Ausztriában!” No énnekem ugyan az a szabadság sem kell, a mely most létezik oda át, annál kevésbbé kellett az, a melyet 1861-ben octroált az uralkodó: mindazonáltal restelve bár, kénytelen vagyok megvallani, hogy a lelkiismereti szabadság, amibár nem teljesen, mégis jobban van biztosítva törvény által azon Ausztriában, mely csak az imént lépett az alkotmányos nemzetek sorába, mint Magyarországon, a mely ezer éves alkotmányával dicsekszik s a melynek téreim annyi becses vér folyt a lelkiismereti szabadságért. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Az 1867-iki osztrák alaptörvénynek XVI. cz. szerint a törvényesen el nem ismert felekezetek híveinek meg van engedve a házi vallásgyakorlat, feltéve, hogy nem jövellenes és nem erkölcsért. Hogy minálunk e tekintetben hogy állanak a dolgok, az általam imént előadott esetek mutatják.

A t. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur néhány évvel ezelőtt ugy nyilatkozott, hogy ő az általános vallás-szabadságot nem pártolja ugyan, de ha valamely felekezet, mellékelvén hitelveit, törvényes elismertetésért folyamodik és ő a benyújtott hitelvekből meggyőződik, hogy azok az állam céljaival nem ellenkeznek, kész az illető felekezet törvényes elismertetéséért a törvényhozáshoz fordulni. Ennek következtében a a baptisták, mellékelvén a hitelveiket magában foglaló könyvet, folyamodtak a törvényes elismertetésért, s amibár, a mennyire én ismerem azokat, hitelveik az állam céljaival nem ellenkeznek, a miniszter mindamellett elutasította őket. Ezen elutasítás pedig, miután azt a miniszter ur később itt a képviselőházban is ismételte, a szerencsétlenek sorsát csak még súlyosabbá tette, felbátorítván el-lenségeiket.

T. ház! Őszintén szólva én részemről nem értem, miért kelljen azoknak, a kik a protestansokkal egy alapon állanak, külön felekezetet alkotniok; de uraim, nemcsak az első keresztények a 3-ik századtól kezdve, nemcsak a bizánci görögök vitakoztak, sőt viszálykodtak egymással oly kérdések felett, melyeket mi fontosaknak épséggel nem tartunk: maguk a protestánsok szakadtak többfelé s a hidegen, részrehajlatlanul időbír maguk nem tartják lényegesnek azon tanokat, melyek az egyes protestans felekezeteket egymástól külön választják és a felvilágosodottabb, legbuzgóbb protestansoknak mindamellett nem sikerült köztük az egyesülést létrehozni. Hiába! a vallási meggyőződés oly természetű, hogy néha közönbös dolgokat fontosaknak tart s az ész minden fegyverének ellentáll. Azért is a legokosabb s legcélszerűbb nem erőltetni, nem erőszakolni a meggyőződést, hanem hagyni, hogy kiki azt higgye a mit maga legjobbnak, igaznak tart. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Az államnak egyedüli feladata e tekintetben abban áll, öröködni, ügyelni arra, nehogy bármely egyház az állam valódi, magasabb és állandó céljaival ellenkező tanokat hirdessen és kövessen. Ezen feltétel alatt azonban meg kell engedni mindenkinek, egyesek úgy mint társulatoknak,

hogy azt higgyék, a mit saját keblök Istene sugal és úgy tiszteljék a Mindenhatót, a mint azt hozzá legméltóbbnak tartják.

Idealismus! és én idealista vagyok, ugye-bár? Ezt hallom gyakran, ezt olvasom minduntalan a hirlapokban.

Elismerem, hogy vannak ideáljaim, vannak eszményeim ugy a magán, mint a közéletet illetőleg, egy az egyes emberekre, mint az egész társadalomra tekintve és csak sajnálni tudom azokat, a kiknek eszményeik nincsenek. (Helyeslés és tetszés a szélső baloldalon.) Ezeknek élete, mint az iránytű nélküli hajó, a szelek, hol saját érdekük, hol szenvedélyek, hol mások akarata szerint hajtatik ide s tova.

De ha azt értik ezen szemrehányás alatt — mert szemrehányás gyanánt hangoztatják ellenem — hogy elérhetetlen czélokot kergetek, vagy pedig nem gyakorlati uton kívánom elérni azokat, akkor tévednek. Vagy talán mint az örök béke barátai, az általános rögtöni lefegyverzést követelem? Azt, hogy a puszta, azt, hogy a kard rögtön mind ekevassá, kaszává, kapává kovácsoltassék? Vagy a socialismus, a communismus híve vagyok? A társadalom felforgatását és új alapokra fektetését kívánom? Vagy pedig a köztársaságot vettem fel programombá?

Tudják önök uraim, hogy mindez nem való.

Vagy talán azért neveznek idealistának, — tulajdonképp utópistának szeretnének nevezni, — mert Magyarország függetlenségét óhajtom? Emlékezzenek vissza, hogy 1861-ben az egész nemzet vallotta ezen tanokat. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.) Emlékezzenek vissza, hogy egészen 1875-ig a mostani miniszterelnök és társai szintén ezen zászló alatt küzdöttek. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Azért, hogy én és barátaim nem tagadtuk meg elveinket, azért neveznek minket utópistának? A kitartás nem rajongás. (Tetszés a szélső baloldalon.)

Vagy azért, mert a botbüntetés eltörlését indítványoztam? A törvényhozás belátva ezen büntetés czélszerűtlen és lealázó voltát, már 13 esztendővel ezelőtt eltörlötte. Vagy azért, hogy a választásoknál üzőtt szertelen visszaéléseket és vesztegetéseket kárhoztattam? Az 1878. év választási törvény igazságot szolgáltatott nekem, felvette az ezen visszaéléseket sújtó büntetéseket a maga rendelkezései közé. Fájdalom, hogy a törvény mai napig jóformán írott malaszt marad. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Vagy azért vagyok idealista, mert az erkölcszetelenséget annak minden nyilvánulásaiban üldözöm? Jaj azon nemzetnek, mely az erkölcsiség helyreállítására irányzott törekvést idealismusként nevezi. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Vagy végre azért illetnek ezen czímmel mert a vallás-szabadságot és a polgári házasságot sürgetem évek óta? A képviselőháznak 1869-ben és 1874-ben egyhangulag hozott határozatai mellett bizonyitanak. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Vagy azok a négy-százan 1869-ben és 1874-ben mindannyian idealisták voltak, vagy én sem vagyok az. Nem vagyok uraim idealista, hanem azok, a kik annak neveznek, nem szabadelvűek. (Élénk tetszésnyilatkozatok a szélső baloldalon.)

Én az 1848-ki hagyományokat követem csak. (Ugy van a szélső baloldalon.) De néha nem kevesebb fájdalommal, mint bámulva látom, hogy egy darab idő óta azok, a kik mellettem, körülöttem mozognak, többé nem előre, hanem hátra felé tartanak. (Tetszés a szélső baloldalon.) Ugy, hogy néha, megvalom, kétely száll meg az iránt, vajjon a 19-dik század vége felé közeledik-e már, vajjon igazán maholnap 100 esztendeje lesz-e annak, hogy egy nagylelkű nemzet az emberi jogokat az egész világ számára kinyilatkoztatta, vajjon én vagyok-e az, a ki már 36 évvel ezelőtt tanuja voltam azon általános lelkesedésnek, melylyel a magyar nemzet örege, apraja a szabadság és a jogengyenlőség elveit üdvözölte és vajjon Magyarországon vagyok-e és nem vagyok-e idegen, mintha valamely keleti tartományba vetett volna ki a sors és

nem kell-e a Tómba száműzött Ovidiussal felkiáltanom: „Barbarus hic ego sum, quia non cognosco ar illic.”

De nem vagyok idegen és a vallás-szabadság szent eszméje nem idegen, nem ismeretlen önök előtt. Önök nagyrészt ismételve elfogadták azt és miként a multban tanubizonyosságát adták függetlenségüknek, midőn a kötelező polgári házasság elvét elfogadták, ugy reményelem, hogy ez alkalommal is ugyan azon önállósággal ki fogják kiáltani a vallás-szabadságot, saját maguk és a haza dicsőségére. (Élénk tetszésnyilatkozatok a szélső baloldalon.) Ezen reményben a következő határozati javaslatot van szerencsém benyújtani. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.)

A „vallás és közoktatási miniszter utasítatik, hogy a vallás-szabadság iránt törvényjavaslatot terjesztszen elő.” (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

E beszédet csak azért köztöltük, hogy a közönség lássa, mily roppant különbség van Irányi elvei és a vidéki függetlenségi párti sajtó között, hogy lássa, hogy valóban ki hirdeti a 48-as elveket? s ki áll valóban a 48-iki alapon. Irányi városunkat két ízben képviselte az országgyűlésen, hogy a helyi függetlenségi párt, legalább organuma után ítélve, még mindig követi-e Irányi elveit, azt határozatlan kétségbe merjük vonni. Hogy a kormány Irányi javaslatát el nem fogadhatta, az a mostani körülményekben leli magyarázatát.

Színház és művészet.

Blaha Luiza művész-vendégünk egész kis forradalmat idézett elő — máskülönbön elég tartózkodó közönségünk közt. Ha már érdekel várták megérkezését, úgy az érdekel most lázas kíváncsággá fokozódott őt látni, hallani, mi pessze nem oly könnyű dolog, mint a hogy azt sokan hitték. A színházunknál szokatlan magas helyiárok daczára a ház folyton az utolsó zugig el van adva s a kik az első előadásokra jegyet már nem kaphattak, vizsgálatok, hogy majd csak lesz olyan a vendégtársaság második részében; de csalatkozott, a mennyiben a kereslet csak fokozódott s így most is alig fele kaphatót jegyet, mint a hányan kértek. Nagy örömmel hallottuk utonutfélen színházunkat szidni. Helyesen van; így készül lassan a közvélemény s lesz mindig hangosabb a követelés egy új színházért.

*

Blaha Luiza művészetének specialis irányja határozottan a népszínű, miben a nemzet jellege, nyelve, szokásai, erényei s bűnei jönnek leginkább kifejezésre s nyer ápolást a nemzeti elem. Ritka nemzet, melynek népélete oly sajátos és mégis annyi költészettel volna eltelve, mint a miénk; mit annyi józan gondolkozás, szép, nagy s nemeszű hajlam s ép oly mély mint finom érzés jellemze, mint épen a magyart; s innen is van, hogy a mi magyar népszínűvünk oly nagyon eltér más nemzetek e genrejától. De a mi a magyar népéletben szép, nemes, jellemző van, annak legtökéletesebb képviselője s interpretálója ma Blaha Luiza oly mértékben, hogy vele senki sem versenyezhet, milyen eddig a magyar színészetben nem volt s a milyen hogy lesz-e — a jövő titka. A magyarnak jó anygala — a dal; ha bűt epeztli, ha vidag — érzelmeit dalba önti s dalol is mindenki, ifja-öregre, későn-korán. S Blaha Luiza művészetének gyöngye a dal — a magyar népdal. Ebben rejlik művészetének hatalma, a melylyel — ha vele szemeinek igéző ragyogása, személynék bája s fellépésének titkoszertű vonzereje egyesül, előidézi azt a varazst, mely hozzá vonz, lebilincsel s örökre felejtethetlenné teszi. Ugy énekelni magyart — szerelemről, öröm, bánatról — mint ő, senki sem tud; azért ne is csodálja senki a lelkesedést, az őszinte tiszteletet s rajongást, melylyel feleje új gondjain igaz magyart szív. A művész — ugy látszik — ismeri is e hatalmát, legalább arra enged következtetni a műsor, mely négy népszínű mellett csak egy operettet hozott. Mi a magunk részéről he-

lyesüljék ugyan, hogy a népszínmű képezte a műsor tulnyomó részét, ámbar a közönség legnagyobb része inkább „Boccaccio” vagy „Üdvöské”-ben szeretne volna látni; de azt már magunk sem szeretjük, hogy oly darabokra esett a választás, a melyek közönségünk előtt nem éppen nagy kedveltségnek örvendenek, mert hiába, a vidéken nem mindig azt tetszik, mi a fővárosban.

Az első előadás kedden volt s színre került „A vörös sapka”, miben a vendég Juczika szerepében lépett föl. Közönségünk e darab iránt bizonyos ellenszenvvel viseltetik s ebben keresendő az, hogy egész este nem is igen tudott neki melegezni, kivéve a művész dalai iránt, melyek valóságos tapsviharral fogadtattak. Casinónk a művésznőt ez alkalommal gyönyörű csokorral tüntette ki. Szerdán előadásra került „A kornevilli harangok” Blahánéval Serpolett szerepében s így volt alkalmunk egyszer az eredetiben gyönyörködni, minek már oly sok jobb és rosszabb utánzását láttunk. Csütörtökön harmadik vendéjátékául színe került „Az igmándi kispap”, miben Esztikét Blaha Luiza adta. Távól áll tőlünk a művésznő alakítását s énekét esetlenül akarni; elég csak annyit mondanunk, hogy a közönséget megbűvölte s ma már mindenki csak ő róla beszél, mindenki csak őt óhajtja látni és hallani, csak neki kíván hódolni.

Ma előadásra kerül „Tündérlak Magyarhonban”, mi a művésznek egyik legkedvesebb szerepe, holnap pedig, mint utolsó vendéjátéka „A tót leány”. Hir szerint a művésznő még hétfőn is fogna fellépni, a mely hir valódságáért azonban kezességet nem vállalhatunk.

H i r e k.

Kinevezés. Ó Felsője Szekrényessy Béla p. ü. tanácsost, pécsi pénzügy-igazgató helyettesét, a királyi tanácsosi cím egyidejű adományozása mellett, soproini pénzügyigazgatóvá nevezte ki.

Halálozás. Kajdi Imre, volt gym. tanár, utóbb bicsérdi plébános, mint Budapestről értesülünk, a lipótezsei tébolydában elhunyt. Béke hamvaira!

A szűnygi bizottság f. hó hó 27-én d. e. 11 órakor tartja alakuló gyűlését, melyen a bizottság functionariusai lesznek megválasztandók.

A „pécsi zenegylet” folyó évi február hó 10-én délelőtt 10 órakor az egyleti helyiségben (Ortzen-ház) tartja rendes közgyűlését melyen következő tárgyak kerülnek elintézésre: 1. Választmányi javaslat az alapszabályok módosítása tárgyában. 2. Mult évi zárszámadás előterjesztése. 3. Számvizsgálók választása. 4. Az 1884. évi költségelőirányzat tárgyalása s ennek kapcsán a városi zenekar fentartásának kérdése. 5. Választmány és tisztviselők választása. 6. Indítványok.

Helyi irodalom. Dr. Mutschbacher Viktor pécsi jogánár műve, „A kereskedelmi jogtudomány elemei” már nyomás alatt van s legközelebb elhagyja a sajtót. A mű, melyet nem ajánlhatunk eléggé a kereskedelemmel, a kereskedelmi joggal foglalkozóknak, br. Kochmeister Frigyes tőzsbiztosági elnöknek van ajánlva. Ismételve felhívjuk az érdeklődők figyelmét e műre, mely, mivel bolti ára magasabb lesz, előfizetés által olcsóbban szerezhető meg.

Táncvizgalm. A pécsi kath. legényegylet szombaton zártkörű táncestélyt tartott a „Hattyu” termekben. A mulatságról elég ha annyit mondunk, hogy az minden tekintetben kitűnően sikerült. Polgárságunk a családias jellegű s a régi lakozásokra emlékeztető estélyen fesztelenül mulatott a fiatalág kitartó táncában. A négyeseket 100 pár tánczolta, valamivel kevesebb a „magyar négyest”, mely Herzenberger J. táncztanító szerzeménye s melyet már volt alkalmunk a mult évben méltatni. A legényegyleti fiatal-

ság a fáradhatlan táncztanítót értékes és szép ezüst evő eszközzel tüntette ki. A mulatság kedélyesen folyt mind végig és reggeli 6 óráig tartott.

A Baranya-szent-lőrinci „Társas-kör” 1884. évi február hó 6-án saját könyvtára javára rendez helyiségeiben táncestélyt.

Batthyányi-Rosenberg párbaj. Temesvármegye székházának diszes nagy termében január 22-én játszódtott le utolsó felvonása annak a családi tragédiának, mely két hónappal ezelőtt kezdődött titkos esküvővel s szövdött gyászos végű bonyodalommal. A közönség nagy érdeklődést mutatott a megmaradt hős iránt s nem kisebb részvétellel adózott a szegény ifjú mágnás emlékének, ki vérevel áztatá a temesvári erdő fenyvét. S ez a nagy résztvét és érdeklődés helyét követelt a vármegyeház termében is, hol törvényt ültek a szerencsésebb hős fölött, hogy megtorolja rajta ellenfele halálát. A terem karzatairól Temesmegye szépei lesték a szót, mely vádolt, s azt is, a mely védelmezett, míg lenn a parketten férfiak szorongtak sürű széksorokban. Maly István elnök kilencz órákor nyitotta meg a végtárgyalást, s a bíróság d. u. fél 3 órakor hirdette ki az ítéletet, mely szerint vádolt Dr. Rosenberg Gyula a btk. 298. §-ának harmadik bekezdése alapján mondatott ki vétkesnek, s két évi államfogház büntetésre ítéltetett.

Uj postak. Február 1-én baranyamegyei Baranyajenő községben post. hivatal lép életbe, mely levél és kocsiposta-küldemények felvétele, továbbítása illetve kézbesítésével fog foglalkozni; összeköttetését Gödre és Sásd közt berendezett kocsiküldönc-postajarat által nyeri s kézbesítő körét Baranyajenő község képezi. Továbbá baranyamegyei Karancs községben postahivatal lép életbe, mely levél- és öt kilogram sulyt meg nem haladó kocsipostai küldemények felvétele, továbbítása, s illetve kézbesítésével fog foglalkozni; összeköttetését a baranya-monostori postahivattall napontai gyalogjáratok által nyeri s kézbesítő körét Karancs község és Révpuszta fogja képezni.

Az új ötveneseket csak február 15-én bocsájtják ki, de leírását már közlik a következőkben: a pénz közepén van a czimer; a pénz alapja kék, kerete barna czírákkal; a a czimert négy gyermekalak övezi körül, allegorizálva a kereskedelmet, ipart, földművelést és bányászatot. A középtől jobbra és balra áll arab számokkal az 50. A papírpénz egyik oldala magyar, másik német.

A katonatisztek házassági kauzúója. A közös hadügyminiszterium elhatározta a katonatisztek házassági kauzúójának felemelését. A házassulandó katonatisztek éltokora ezentul nem lesz határozó a kauzúó magasságára nézve, csak is a rang. Ezentul a terv szerint kauzúóképen a hadnagytól 30,000 frtot, főhadnagytól 24,000 frtot, századostól 15,000 frtot, őrnagytól és alezredestől 12,000 frtot követelnének; az ezredestől fölfelől minden kauzúó nélkül megengedtetnék a katonatiszteknek a házasságkötés. Katonai intendansok, orvosok és számvévkök csak felét tartoznának fizetni amaz összegnek, melyet az ő rangjuknak megfelelő tiszteltök követelnének. Egyebekben az eddigi rendelkezések maradnának érvényben, e szerint a házások száma nem haladhatja meg az illető tisztikar létszámának egy harmadát; a kauzúót meghatározott értékpapirokban kell letenni, vagy ingatlanokra való betáblázással biztosítani.

Tinta-foltok eltávolítása a kelmékből. Mindenki tudja, hogy mily kellemetlen és bosszantó, ha valamely, kivált kényesebb ruhadarabra tintafoltok kerülnek. Az ily foltok eltávolítására rendszeren chlormeszet vagy sóskaót szoktak használni. Ennél jobb szerüt a „Pap. Zt.” egy oldatot ajánl fofsorsava natronból, mely következő egyszerű módon alkalmaztatik: Mielött az illető ruhadarabot a mosóedénybe tesszük, a tintafoltra egy fagygyertyából néhány csöppet csöpöpentünk, mire a foltos ruharészt addig moszuk az említett oldatban, míg a fagygy s

ezzel együtt a tintafolt is egészen eltűnik. Ha egyszeri mosás nem használt, annak ismétlése mindenesetre teljes sikerü lesz.

Az üvegfenyűképek mű kiállításában ma és holnap a hetedik sorozat Amerika látható. Hét ótól szerdái kiállításra kerül Angolország, Scothoon és Belgium. Napontint nyitva 3—9 óráig. A kiállítás oly kedveltségnek örvend, hogy méltan ajánlhatjuk olvasóink figyelmébe.

Beküldetett. A „Pester medic. Presse” írja: a legközségesebb köhögés veszedelmessé válhatik, tehát tanácsos a legjelenteklenebb hurtnál egy kellemes szert használni, mely az emésztést nem akadályozza, az Egger-féle mellpasztillák e célra kitűnőnek bizonyultak, amennyiben a köhögési ingert eltávolítják, előidezik a nyálkavetést és nem ideznek gyomorsavat. Egy eredeti doboz 25., 50 kr.

Felhívás a pécsi szőlősgazdákhoz.

A pécsi szőlősgazdák egyesülete folyó év elején fennállásának 4. évébe lépett. Ezen idő alatt kifejtett tevékenységével kivívta az egyesület létjogát. Tagadhatlan, hogy ily egyesületre városunkban szükség van. Pécssett, hol a lakosságnak egyik fő jövedelmi forrása a szőlőművelés, kell hogy legyen egy közeg, mely a bortermelek érdekkörét képviselje, a szőlőművelés, bortermeles emelése, javítása érdekében folytonosan munkálkodjék.

A lefolyt 3 év alatt a pécsi szőlősgazdák egyesülete e feladatának igyekezett is megfelelni, s még többet tett volna, ha a szükséges anyagi eszközök rendelkezésére állának vala.

Az egyesületnek a 3 éven át csak 79 tagja volt. Ily csekély támogatás mellett nem lehet valami erős hatású tevékenységet kifejteni s nagyobb szabású intézményeket létesíteni.

Ujabb idő óta hazánk minden kiválóbb borvidékének szőlősgazdái élénk érdeklődést mutatnak a borászat ügye iránt, tömörülnek, szövetkeznek, hogy egyesült erővel vivják ki azt, a mit az egyes gazda legjobb igyekezete mellett sem érhet el. E törekvésnek áldásos következményeit látjuk is az illető vidékeken. Egymás után létesülnek a vinczellér-képezdek. Szőlő munkásiskolák s egyéb intézmények. Ez okserű szőlőművelés és borászat mindjobban terjed ott s e szőlősgazdák érdekei a magas kormány részéről is hathatós ápolásban részesitetnek.

A pécsi borvidék érdekeinek is tehát csak úgy szereshetünk legsikeresebben érvényt, ha azokat egy életerős egyesület által képviseltetjük.

Ennélfogva azon bizalomteljes kéréssel fordulok az egyesületünkön kívül álló pécsi szőlősgazdákhoz, mely szerint sziveskedjenek az egyesület által kitűzött s kivétel nélkül minden pécsi szőlősgazda érdekében álló czélok elérhetése végett az egyesület tagjai sorába lépni.

Az esetre, ha az egyesületi tagok száma tetemesen megszorodik, a tagdíjak leszállítása van tervbe véve.

Tagul minden választmányi tagnál lehet jelentkezni és pedig Sillay József (elnök), Pilch Antal (alelnök), Ruwald Alajos, Aiding J., Bánfay S., Bezl F., Böhm C. F., Buregh A., Egri J., Erreth J., Grabarics B., Haksch E., Kerese K., Dr. Koharics K., Lukrics I., Maletor R., Mendlik Á., Nick S. Schapinger J., Dr. Szeredy J., Szuly I. és Tamásy F. uraknál.

Pécs, 1884. jan. 19-én.

A pécsi szőlősgazdák egyesületének választmánya.

Törvényeszéki csarnok.

a pécsi kir. ügyészségnek, az eszéki vasuti hid leszakadás tárgyában folyamatba tett bünvizsgálatra vonatkozólag, a pécsi kir. törvényeszkéhez beadott vádindítványa.

(Folytatás)

Felismertettek-e e veszélyek? történtek-e s minő intézkedések arra nézve, hogy a veszély eltávolításáék? s a hid kellőkép biztosításáék.

Steltzl Frigyes osztálymérnök bevallja, hogy már szeptem. 12—13- a táján értesülvén a lapokból arról miszerint a Dráva felső részeiben árad, mégis bizván abban, hogy az Eszéken sem figyelembe vehető mederváltozást ezelőtt soha sem okozott, sem más irányban veszélyt hozónak nem mutatkozott, előzetesen semminemű övintezkedések megtételének szükségességét fennforogni nem látta, midőn azonban az ár már Eszéken is növekedni kezdett, s már fatörzseket is hozott magával, folyton a hidon tartózkodott, s intézkedett az uszó törzsek eltávolítása iránt. Szeptember hó 21-én az új hid fölött képződött torlasz elbontása nagyobb erőt igényelvén, Koch József hídfelügyelőt a dályai hid-től munkásaival együtt sürgöny által rendelte fel Eszékre, ki este megérkezvén, miután a hid felszerkezetét megvizsgálta, s a hid VII. nyílásában levő segédmunka állványok kapacitát, melyekkel azok a hidhoz erősítve voltak, kiszedette, embereivel a feltorlódtott fatömeg eltávolítását kezdte meg.

A kaposok kivétele azon okból mutatkozott szükségesnek, nehogy ha a torlasz megindul és e munka állványokat elsodorja, a hid szerkezete rázkódást szenvedjen.

A torlasz egy része 22-én virradó éjjel csakugyan megindult, magával vitte az új hid leszakadt állványainak fáit és elsodorta a régi hid hatodik nyílásában volt segéd állványok jármait is.

Mig az összes rendelkezésre álló munkaerő felhasználatik, hogy a hid jármái az uszó törzsek ütközéseitől megóvassanak, új torlóadás képződése megakadályozassék, addig Steltzl Frigyes hogy megfigyelje, ha vajjon a hídszerkezetben nem következett-e be valamely olyan elváltozás, mely a forgalom biztonságát veszélyeztetné, éjféli után az eszkéi állomásról a tartalék mozdonyt ki-rendeli.

A tartalék mozdony Vas József mozdonyvezető, Patai József fűtő és Brannitzer Antal állomási felügyelővel megérkezik, lépésben haladt át a hidon a nyolcadik járomig, mialatt Steltzl a veszélynek leginkább kitett VI-ik járomnál a sinek mellé fekszik, megfigyelendő ha vajjon a VII. mező szerkezete a mozdony áthaladása közben nem mutat-e valamely rendellenes elváltozást? Mi aggasztó is észlelvén, a mozdonyt a VIII. járomtól, ismét a legalsabb menetben az állomásra visszaküldi, maga pedig a hidon várja be az Eszékről induló, s a Villány felől érkező vonatok elhaladását.

Szeptember 22-én reggelre semmi aggályt kelthető változás sem jeleztetett, a nappali vonatok fennakadás nélkül közlekedtek, délután megérkezett Budapestről Jobbágyi Ottó főmérnök, Réczey Gyula főfelügyelő és helyettes igazgatótól nyert azon utasítással, hogy a helyzetet megvizsgálván, szükség esetén saját hatáskörében intézkedjék. Steltzl és Faragó Gyula mérnökkel azonnal a hidakhoz ment, — a régi vasuti hidra nézve Steltzl előadta jelentését, felsorolván a mutatkozott veszélyeket, s az azok elhárítására tett intézkedéseket.

Az új hid III. pillérje és a régi hid V. járma között képződött ugyan ismét torlasz, minthogy az uszó fatörzsek egy ott volt deréglyében felakadtak, ámde a deréglye eldaraboltván, a torlasz elszűnt, s a helyzet általánosan javultnak mutatkozott.

Most már csak az államati hid, vagy az új hid munkaállványai még fennálló részeinek esetleges összeomlása fenyegette elszakítással a régi hidat, még ezen nap este felszöllítetett tehát az államépítészeti hivatal, hogy miután a felügyelete alatti hid jármái meg-ingottak, azok biztosítására a szükséges intézkedéseket megtette, s értesültek, hogy a jármók megerősítése céljából a kőhányási munkálatok már folyamatban vannak.

Hogy a fatörzsek eltávolításán dolgozó munkások felváltathatók legyenek, még estetőbb munkás rendeltetett fel.

Szóba hozott a medermélység kutatás kérdése is, ámde midőn Steltzl felhozta, hogy jelenleg az ár, a folyam sebesség, s az uszó

fatörzsek miatt életveszéllyel járó sondirozás megbízható eredményen alig volna eszközölhető, de elvonná a munka erő egy részét a tuskók eltávolítása körüli munkálatoktól, hogy továbbá elodázható lenne a sondirozás annál inkább, mert a kellő adatok az államati úgy az új hidtől, hol folyton sondiroznak, mindenkor könnyen megszerzhető, mert végül veszélyt okozható mederváltozás itt bekövetkezni nem szokott, s a nyert mélységmérési adatok eddig elé, csak 2 méter maximumis eltérést — mélyedést — mutattak, — Jobbágyi is belegyezett, hogy a medermélység kutatás elhalasztassék, de rendezetere ezen éjjel is a hidon maradt Steltzl, s bevárta a közlekedő vonatok elhaladását.

(Folyt. köv.)

Előadott polgári ügyek.

Vésey Rezső tszéki bíró által.

Január 22-én:

4115. p. 1883. Schön József mint gyám Jakab János özvegye szül. Gyenes Amália ellen, örökösödés iránt.

447. p. 1884. Kacsar Erzsébet, Kacsar József ellen, 248 frt 71 kr. sbt. iránt.

Január 24-én:

Szeifricz Antal — Zwetti J. ellen 521 frt 61 kr. iránt.

Előadandó bünt. ügy.

Január 30-án:

Molcz Fülöp és társai ellen, csalás miatt.

Irodalom.

A Wilkenskés Waidl kiadásában megjelenő „Ország-Világ” melynek szerkesztését Degré Alajos kitünő regény írók vette át; ez évi első számaival a várakozást is meghaladta. Úgy remek képi, mint gazdag tartalma egyaránt meglepi az olvasót. Valóban kedvesebb meglepetés az olvasó közönségére nézve nem lehet ennél a szép lapnál. Az első számban hoz egy történelmi rajzot nagy Jókainak tollából Bathory Zsigmondról. Szép költeményét közli Tolnai Lajosnak „Hova temettek” Ritka megismerettség, hogy Irányi Dániel írjon szépirodalmi lapba; az Ország-Világ számára Telegki László arcképehez korrajzot írt „Telegki László az ellenzéki körben” cím alatt. „Török vagy szakad” címen Degré Alajos egy érdekös regényt kezd. Az örök ifjú Telegki Sándor „Egy álarcos bál ezelőtt negyvenhárom évvel” feliratu rajzban ragyogtatja humorát. Székely József velős tollával „Az újvidéki-zimonyi vonatrész bejárását” közli. Bezeredy Pál a paucsovai magyar kir. selyemfonodát ismerteti. A hét történetet Erdélyi Gyula írta. Az „Ország-Világ” mult évi jutalomképe a „Savoyard flu” nagyon szép olajnyomat. Az egész éves előfizetők a mult évi illetményt a „Savoyard flut” díjtalanul kaphják, azonban, ha az egész évi előfizetést 1884. évre megkötik, kaphatják a párképet is a „Savoyard leányt” 4 frt 20 kr. mesés olcsó díj beküldése után. A képek meglepően szépek.

A „Pesti Hirlap”, melyre e hó bármely napján lehet előfizetni, kitünő országgyűlési karcolatai által, melyeket Mikszáth és Tóra Kálmán szellemes íróink írnak, kedvese véle lett az olvasóközönségnek. E karcolatok a legélesebben kiszínezett képét nyújtják a főrendi s a képviselőház üléseinek. Első rendű publicistáktól írt magvas vezércikkek, gazdaság távirati rovat, változatos tárcák, érdekes levelek a világvárosokból és számos más politikai és szépirodalmi közlemény a legzadályosabb tartalma lappá teszik a „Pesti Hirlap”-ot, mely egyúttal a legolcsóbb is. Napenként két íven, azaz 16 oldalon jelenik meg, minden héten egy-két zenedarabot közöl melléklet-kép s előfizetésre ára mégis csak 14 frt évenként. Mindenki, a ki a kiadóhivatalhoz fordul (Budapest, Légrády testvérek, nádor-utca 7.), nyolcz napig ingyen kap mutatványszámokat a „Pesti Hirlap”-ból. Megrendelés-knél ügyelendő, hogy csak „Pesti Hirlap”-irandó.

A „Magyarország” és a Nagyvilág” című szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lapnak idei évfolyamából három számot kaptunk már. Valameenyi szebbnél szebb illusztrációkat és becses irodalmi dolgozatokat tartalmaz. A legújabb szám a főrendi-házi ellenzék vezértérőit közli: Haynald bíbornok, Schlauch püspök, gróf Cziráky János és gr. Zichy Nándor arcképeit hozza. Művésznök arcképesar-noka is megindult a „Magyarország” és a N.-ban, mely bemutatja a hiruves hazai és külföldi színész-nök és énekesnők művészi kivitelű arcképeit Ed-digelő Sara Bernhardt, Materna Amália, Gerster Etelka, Patti Adél, Lucca Paulina, Albáni és más elsőrendű művésznök arcképejeleut meg. Minden szám nyolcz-tíz illusztrációt és két íven beszéleket, rajzokat, tárczaleveleket, történelmi, földrajzi és természetudományi cikkek-t tartalmaz legjobb íróink-tól. A legutóbbi számokban Dalmaty Győzőtől, Mikszáth Káimántól, Jakab Elektől, Várady Antaltól stb. jelennek meg közlemények. A Magyarorszá-g és a Nagyvilág kiadóhivatala (Budapest, Légrády

testvérek, nádor-utca 7.), mindenkinek, a ki hozzá fordul, ingyen küld mutatvány-számot.

Uj zenemű. Manner és Schlenning zenemű-kereskedésében Szegeden megjelent: „Polonaise brillante” Moor Manótlól heggedüre és zongorára. Ára 2 frt. A fenti műről a következőket hozza többek közt a „Szegedi Napló” szerkesztősége: Úgyes hang-verseny darab jelent meg a napokban Manner és Schlenning szegedi zeneműkereskedők kiadásában. A mű szegedi termék és Moor Manó zenedei tanárunk szerzeménye; címe „Polonaise” heggedüre és zongorára. A Polonaise habár kezdő műve, de buzdi-tásra méltó, szép leletségre és kellő zenei készlet-ségre vall. A Polonaise lágy D-ben indul lendület-szerűen themával, mely brillians heggedüröpentyk fényben vezetetik, hálás kádenezőjával a sú közép-tételig. A Polnaise Dabruvazki Viktor zenedei he-geditanárnak van ajánlva. A mű megérdemli a zene-barátok figyelmét és méltó helyet foglalhat el a hangverseny-literatúrában.

„Mezőgazdasági Szemle” havi folyóirat II. évfolyamának 1-ső füzeteit vettük: Ezen kiváló gondallal s szakértelemmel szerkesztett folyóiratot ajáljuk gazda közönségünk figyelmébe. A „Mezőgazdasági Szemle” minden hó 15-én jelenik meg három ivnyi terjedelemben, melynek mindenik fele eredeti közle-ményeket tartalmaz; másik fele pedig rövid kivon-atban tárgyalja a gazdasági tudomány terén a hazában és külföldön előforuló gyakorlati értékű ta-pasztalatokat, kutatásokat és végül a „Könyvismer-tés” rovatában minden városi és külföldi gazda-sági irodalmi termékekről ismertestét, illetőleg bí-ralatot hoz s így a műveltsz gazdaközönséget mind-e irányban tájékoztatni törekszik. Szerkesztés és kiad-ják; Cserhati Sándor és dr. Kossuthy Tamás M.-óvári gazd. akad. tanárok. Előfizetési díj egész évre 5 frt. mely a „Mezőgazdasági Szemle” kiadóhivatalának Magyar-Óvárra küldendő be-

Koszu. A Petőfi-Társaság heti közönyének 2-ik száma január 13-án jelent meg. Szana Tamás szerkesztésében. Tartalom: Barak Hageb asszonyai. (Történelmi elbeszélés) Jókai Mórtól. A király és költő. Ifj. Abrányi Kornél gyönyörű költeménye, melyet a legutóbbi társasági gyűlésen élénk tetesiz nyil-antások között olvasott fel. Az oszlop herő. (Regény), írta Tolnai Lajos. Az elvált asszony. (Fran-czia elbeszélés), írta Tony Revillon Esztkye kisasz-sony professzora, ismerteti Karolovszky Endre. A Petőfi-Társaság közgyűlése. Irodalom. — Művészt. Vegyések. Előfizetési ár: negyedévre 2 frt. (Kiadó-hivatal IV. Váci-utca 1. sz.)

Feladás szerkesztő és kiadóhivatalon:

Fekete Mihály.

Nyilt-tér*)

Magyar földhitelintézet 4 1/2 % Záloglevelei

Pesti hazai első takarékpénztár egyesület 5 % kötvényei

Magyar jelzálog hitelbank 5 % záloglevelek

Magyar kisbirtokosok országos földhitelintézet 5 1/2 % zálogle-velei napi árfolyamon

alulirt cégnél kaphatók. Ezen érték-papirokat tőkebefektetésre ajánlatom, tekintve, hogy biztosságuk és szilárd-ságuk minden kétségen felül áll és hogy semmiféle adó vagy illeték le-vonásnak nincsenek alávetve,

Schapringer J.

516 váltóüzlete Pécssett.

I. Légszeszcoaks

a helybeli légszeszcoakból

2 1/2 meter mászától

fel felé, kosarakban a házhoz szállit,

Kindl Ferencz

Nepomuk-utca 33.

*) E rovatban foglaltakról előlétséget nem vá-lal a szerkesztőség.

Ural halikra (Caviar)

igen előnyösen csomagolva: 1/4 kilós doboz 1 frt, 1/2 kilós 2 frt, 1 kilós 3 frt 60, és 5 kolónál kilója 3 frt 20 kr., továbbá friss conserv halak és husnemük, mindennemű sajtok és csemegéket ajánl

Nick Károly Péccsett

fűszer, déli gyümölcs és csemege kereskedés.

Február hó 2-án, a „Hattyu“-termekben tartandó zártkörű

polgári bálra

alulírott tisztelettel meghívja a közönséget s kéri a t. cz. urakat és családokat, kik a mult évben tévedésből meghívót nem kaptak, most igénybe venni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Rebhan József,

vendéglöts.

540

Tanfolyam a mértékvevésre

és szabászatban könnyen érthető, gyakorlatinak bizonyult módszer szerint

Wallerstein Paulánál, citrom utca I. szám.

A tanfolyam februáris hó 1-én veszi kezdetét.

Árlejtési hirdetmény.

Baranyamegye területén átvonuló államutakon 1884, 1885 és 1886. években esz-közleendő kavicsszállítás biztosítása iránt zárt írásbeli ajánlatok után versenytárgyalás fog tartatni és pedig a baranyamegyei kir. államépítészeti hivatalnál **1884. évi január 30-án.**

Felhivatnak a vállalkozni kívánók, hogy írásbeli ajánlataikat az említett hivatalhoz, czimezve a tárgyalási napon délelőtti 10 óráig nyujtsák be, minthogy később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlat egyes utmesterségekre vagy a törvényhatóság területén átvonuló egyes államutra, vagy pedig a törvényhatóság területén levő összes államutakra szólhat.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatokhoz, az ajánlati összegnek 5%-ka mint bánatpénz csatolandó, vagy készpénzben vagy pedig elfogadható értékpapirokban.

Az ajánlatokban az egységi árakból teendő árengedés számokkal és betűkkel világosan kiirandó.

Azon ajánlattevőknek, kik a kavics szállítást el nem nyerték, a letett bánatpénz az ajánlati tárgyalás befejeztével azonnal vissza fog szolgáltatni, az illető vállalkozó-é pedig 10%-ra kiegészítve, a szállítási befejeztéig biztosítékképp letéve marad.

A tett ajánlat az illető vállalkozóra nézve azonnal, a kincstárra nézve pedig csak az naptól fogva kötelező, a mikor az a Ministerium által jóvá hagyatik.

Az ajánlatban határozottan kiteendő, hogy ajánlkozó a helyi körülményeket, az ujabban megállapított szállítási feltételeket s. a. t. teljesen ismeri és azoknak magát minden kifogás nélkül aláveti.

A szállítandó kavics mennyiség, minőség, annak egységairi a részletes szállítási feltételek és a szerződés mintája a kir. építészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők.

Péccsett, 1884. évi január hó 16-án.

532

Baranyamegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető-félek külön lakezímével is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra is pontosan válaszolunk, h. a válasza szükséges póstabélyeg bekláditék.

Egy kisasszony, ki uri családkodnak mint nevelő nő működött, ajánlja magát hasonló minőségben gyermekek mellé vidékre is. Az illető a háztartásban is segédkezett nyujthat.

Egy 8 gimnásiumi osztályt sikerrel végzett s a jegyzői teendőkben jártassággal bíró fiatal ember mint jegyző segéd alkalmazást keres. — Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

435.

Egy jó írással és hibátlan helyesírással bíró fiatal ember másolási vagy más munkát keres, melyet szabad óráiban mérsékelt díjazás mellett otthon végezhetne. A kiadóhivatal ad értesítést.

530.

Mária utcában 31-ik számú ház új minőségben szabad kézből naponta eladó. Bővebb adóstitást a kiadóhivatalban. 534

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városhoz közel, a szigeti ország-ut alatt jutányos áron eladó, vagy **haszonbérbe** vehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161

H I R D E T É S E K:

22748
1883.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy őzv. Schedel Ignáczné végrehajtónak Déry Antal és neje Zaák Julianna végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő a pécsi 3904. sz. tjkben felvett 743. hsz. 496. sz. ház udvar s kertre az árverést 1920 frt ezennel megállapított kiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884. évi mártius hó 17-ik napján délelőtt 10 órakor Péccsett a kir. törvényszék irattárában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% vagyis 192 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyamnak számítotts és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügym. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságának Péccsett 1883. évi deczember hó 14. tartott üléseéből.

Kiadta:

Brodzsky Béla,
kir. törvszéki jegyző.

546

380 szám
1884.

Bérleti hirdetmény.

Pécs szab. kir. város tanácsa részéről ezennel köztudomásra hozatik, hogy a város közönsége tulajdonát képező — volt Szemanyi-féle — Alsó-malom utcazi vízi malom folyó 1884-ik évi aprilis 1-től számítva három egymásután következő évre — a hozzá tartozó lakás, konyhakert és istálló épülettel folyó évi februárius 5-én reggeli 10 órakor a városház épület II-ik emeletén levő gazdasági tanácsnoki hivatalos helyiségében zárt ajánlati tárgyalás sal egybekötött nyilvános árverés útján bérbe fog adatni.

Felhivatnak tehát a bérleti szándékozókat, hogy az erre vonatkozó zárt ajánlataikat a jelenlegi 500 frt évi bér összegnek megfelelő 10%-nyi bánat pénzzel ellátva és azon kijelentéssel, hogy a feltételeket teljesen ismeri, legkésőbb az árverezés előtti nap délutáni 5 óráig a polgármesteri hivatalban adják be, — szóbelileg árverezni szándékozókat pedig, hogy a kitűzött határidőben és helyen az érintett bérösszeg 10%-val mint bánatpénzzel megjelenni sziveskedjenek.

Végül megjegyeztetik, hogy az ezen bérletre vonatkozó szerződési feltételek az árverés megtartásával megbízott Declava Vilmos I-ső aljegyző urnál a hivatalos órák alatt tudhatók meg.

Kelt Péccsett, 1884-ik évi január hó 19-én.

547

Pécs szab. kir. város Tanácsa.

Hirdetmény.

Pécs szkváros közönsége javadalmát képező, a vidékről kimérés végett behozandó borok utáni vám szedhetési jog, egy város egész területén, ideértve a bányatelepet is, létező korcsmákban kimérendő borok utáni borvám szedhetési jogbérlete folyó 1884-ik évi augusztus hó 31-én lejár, — miért is említett két jognak ez évi szeptember 1-től számítandó 3 egymásutáni évre leendő együtt — újabb bérbeadására nézve — ezennel zárt ajánlati tárgyalással összekötött nyilvános árverés rendeltetik el és annak megtartására határidül **f. évi február hó 4-ik napjának délelőtti 10 órája** tűzetik ki.

Felhivatnak tehát mindazok, kik a kérdéses jogosítványok bérletére vállalkozni szándékoznak, hogy ebbeli zárt ajánlatukat azon kijelentéssel, miszerint a szerződési feltételeket ismerik és azokat elfogadják, a jelenlegi 25,111 frtot tevő évi bérnek megfelelő 10 %-nyi bánatpénzzel felszerelve legkésőbb az árverés előtti napon délelőtti 12 óráig a polgármesteri hivatalban benyújtani, — a szóbelileg árverezni kívánók pedig, hogy a jelzett időben városház-épület 2-ik emeletén lévő gazdasági tanácsnoki hivatalos helyiségben szintén a 10%-os bánatpénzzel ellátva megjelenni sziveskedjenek.

Megjegyeztetik, hogy elkésve beadott ajánlatok avagy utólagos tekintetbe vételni nem fognak s hogy a szerződési feltételek Declava Vilmos 1-től jelző urnál a hivatalos órák alatt bárki által is betekinthetők.

Pécs 1884. évi január hó 12-én tartott tanácsülésből.

Pécs szkváros Tanácsa.

531.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Tésenfai Juliánna végrehajthatónak, Tésenfai Mária végrehajtást szenvedett elleni 80 frt tőke, ennek 1878. évi január hó 1-ső napjától számítandó 6% kamatai 13 frt 78 kr., per 10 frt 50 kr. s végrehajtás folyamodási és 12 frt 70 kr. árverés folyamodási és követelések, valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére a következő ingatlanok u. m. a siklósi 417. sz. tjkvben foglalt 448-a hszsz. a. 436. sz. ház és udvartér 160 frt, u. a. tjkvben foglalt 2235a hszsz. szőlő 372 frt és u. e. tjkvben foglalt 2376. hszsz. szőlő 80 frt, a siklósi 1413 sz. tjkvben foglalt 2980 hszsz fekvőség 66 frt, u. e. tjkvben foglalt 5453 hszsz. fekvőség 4 frt, u. e. tjkvben foglalt 6355 hszsz. fekvőség 70 frt és u. e. tjkvben foglalt 5355 hszsz. fekvőség 80 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett Siklós nagy községben a községi birói lakban 1884. évi február hó 6. napjának d. e 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kikiáltási, mint becsáron alól is eladatni fog u. m.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlan kikiáltási mint becsárnak 10% -át, vagyis 16 frtot, 33 frt 20 krt., 8 frtot, 6 frt 60 krt., 40 krt, frtot és 8 frtot készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

3. A vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számítandó 8 nap alatt, a második részt 1 hónap alatt, a harmadik részt a bánatpénz betudásával 2 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalánál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

Kelt a pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1883 évi nov. hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta :

Visy Pál,

kir. törvényszéki jegyző.

549

15793
883.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Krausz Zsigmond végrehajthatónak Vidics Gyuricza végrehajtást szenvedő elleni 109 frt 80 kr. követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Belmány község határában fekvő a bolmányi 226 számú tjkben felvett 15 hszsz. 8. sz. ház és hozzátartozó 16b. tjkvben felvett 408 hszsz. fekvőségre az árverést 86 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi február hó 4-ik napján délelőtt 10 órakor Bolmány községben a birói lakban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10% vagyis 30 frt és 8 frt 60 krajczárt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadék képes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1883. évi november hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta :

Visy Pál,

kir. törvényszéki jegyző.

548.

Feltétlen biztos 5% felül kamatozó értékpapírok
tőkebefektetésül ajánljva.

Magyar Jelzalog Hitelbank
Pesti hazai első takarékpénztár

és

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

5% záloglevelei

betablazott jelzalog-kölcsönök alapján kibocsajtva.

Ezen záloglevelek, melyek úgy a m. k. államhivataloknál, mint a cs. k.- és honvéd hadseregnél ovadék- (cautio) ként elfogadtatnak, egyesítik magukban a feltétlen biztosságot jó kamatozással.

Pontosan a hivatalos árfolyamon, minden további költség nélkül kaphatók

Ullmann M. Károly

bank- és váltóüzletében.

325

Több mint 800 elismerté bizonyítványok orvosi tekintélyekkel előmunkák.

Dr. Schunhof Adolf
urnál Péccett.

Raktárak: Sápocze István Gyógyász-
resznél Péccett, Török József Gyógyász-
resznél Budapestben és minden nagyobb
vidéki Gyógyásztartásban *Bíró Vilmos* Gyógy-
szerész urnál *Kolossárdon*. 8

Fő raktár:
urnál Péccett.

1 frt 25 krt. o. é

Ára kicsinyben egy üvegnek

1. Szopliana-szájszész és száji- és orr-
tűregek (odvas vagy málfogók, dohány-
zás vagy bároni más okból eredő minden
bizet nyomtatamán eltorvitja.

2. Erősbítő a pernyhite fogmest és
az ingó fogakat, az utóbbiaknak vissza-
ajja természetes felér simák, meg-
gátolja a fogó képződést, vadi a fo-
gak zomanczát és óv a foglálás ellen.

3. A száji- és orr-üreg mindenemű
snypos (skorionikus) bántalmát Gyógyítja,
tühti és pirostja a fogmest és edzi a
nyakhatlyát.

4. A már létező foglájást elzavo-
lítja, ha a fájó fog husz jár csepp,
vizrel nem elegyítetett szájszész-
sól megnevevesítetük.

5. Diphtheritis és más torokhajtáknál
igen sikeres gargalizáló szer.

**Kellemetlen száj- és orr-
és foglájás ellen.**

Érdem-éremmel kitüntetett
SCHUHOF KÁROLY ROBERT,
Manchesteri lakor által felalalt

osztrák csá-
szári kizaro-
lagos

magyar kir.
szabáladmat
nyert

SZOPLIANA-SZÁJSZÉZ.

H a t á s a :

**Hoff János-féle
malátakivonat egészségi sör.**
Az általános elgyengülés, mell- és gyomorhajók, sorvadás, vérszegénység s az altesti szervek működései ellen. A legjobbnak, bizonyult erősítő szer üdülőknek mindennemű betegségek után. Ára palackonként 60 kr.

**Hoff János-féle
malátakivonat mellczukorkák.**
Felülmulatlan a köhögés és elnyakosodás ellen. A számtalan hamisítások végett kék csomagolására és a valódi malátakivonat czukorkák védjegyre (a feltaláló arczképe) kell főleg ügyelni. Kék csomagokban 60, 30, 15 és 10 krral.

A gyógyanyag és az egészséget előmozdító készülékek belföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdem oklevele.

A l á i r á s o k.

O felsége Viktoria angol királyné. — Királyi felsége az edinburgi herceg. — Spenser a kiállítás elnöke. — John Erie Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark H. titkár.

**Hoff János-féle
koncentrált malátakivonat.**
Mell- és tüdőhajók, idült köhögés, hurut és gégefő-hajók ellen. Biztos siker s igen kellemes szer. Palackonként 1 frt 12 kr. és 70 krral is.

**Hoff János-féle
maláta-csokoládé**
Testi- és idegyengeségben szenvedő egyéneknek felettébb tápláló és erősítő. Ez igen kellemes ízű, kiváltképen ott igen ajánlható, hol a kávé élvezete, mint nagyon izgató meg van tiltva. Egy negyed kilós csomag 1.80 kr., 90 és 60 kr. Egy fél kilós csomag 2 frt 40 kr., 1.60 kr. és 1 frt.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorhajók, erőtlenség, lesoványodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősítő szer bármely betegségből üdülők számára.

58-szor kitüntetve. Alapított 1847-ben.

A valódi maláta kivonat készítménynek feltalálója s egyedüli készítője:

Hoff János csász. kir. udvari szállító urnál, cs. kir. tanácsos.

Európa csaknem minden fejedelmének udvari szállítója. Bécs, I. gyári taktár. Graben, Bräunerstrasse 8. — Gyári helyiség: Grabenhof, Bräunerstrasse 2.

Elismerő nyilatkozatok és megrendelések főbb és a legmagasabb egyéniségek részéről 1882-ben császári ő fensége Károly, Lajos főherceg, Frigyes főherceg, királyi ő fensége a valesi herceg, Ligne herceg, az oldenburgi hercegnő, a reussi hercegnő, Ferenczy kisasszony királynőnk ő felségének telovasonője; Mária Valeria hercegnő királyi ő fensége angol nevelője, Metternich család Clam-Gallas, Karácsony, Batthyányi, Romner, Philippovics tábornok, gróf Wurmbbrandt sat. sat. Ajánlva orvosi tekintélyek által, mint dr. Bamberg, Schrotter, Schmitzler, Granichstätt s számos más által Bécsben.

Öt legújabb gyógyjelentés és köszönetnyilvánítás Bécsből és a vidékről 1883. szeptemberben.

Sok százezeren, kikről már lemondottak, a Hoff J.-féle malátakészít. által (malátakivonat egészségi sör) meg lőnek mentve, egészségüket visszanyerték. annak még ma is örvendenek. (A felüldültek saját szavai.)

Tekint. ur **Teljes egy évig** sinlődtem fájdalmas **gyomorhurutban** és **köhögésben**, hasztalan volt minden gyógyászer, míg csak az ön kitűnő Hoff János-féle malátakészítményeit nem használtam; néhány hónapja a köhögés tökéletesen megszűnt, étvágyam ismét megjött s egészségem az ön Hoff János-féle malátakivonat egészségi sör állal tökéletesen helyreállt. Fogadjék leg forróbb köszönetemet. Egyidejűleg egy magyar nyelven irt köszönet-iratot mellékelek, szíveskedjék azt minél szélesebb körben elterjeszteni.
Mező Kovácsné
Dr. Nagy Alajos, plébános.

Orvosi gyógyelismervéu.

Tekintetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tehetni, miszerint a Hoff János-féle maláta készítmények eddig még valamennyi betegnél, kik légzőszervi bántalmak, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebb idők óta szenvednek a legsikeresebbeknek bizonyultak, miért is felkérem önt, póstai utánvét mellett „Guschal János urnakBrünben” ezim alatt, 28 palack malátakivonat egészségi sör és 3 zacskó malátacukorkának megküldésére.
Grottau, 1883. szept. 9. Mély tisztelettel Dr. Fröde József, gy. orvo s

Kérek póstafordultával 60 palack Hoff János-féle jeles maláta kivonat egészségi sört,
Thurnambast kastély, október 4. 1883.

Grf. Auersperg Ervin.

Magas köszönő és elismerő irata du Mont baróns ő méltóságának a Hoff-féle maláta kivonat egészségi sör sikeréről.

Hietzing, Bécs mellett, Jannár hó.

A malátakivonat egészségi sör és maláta csokoládé engem egészen kigyógyítottak egy bronchiális catarrusból. A maláta bonbonoknak csillapító hatásuk van. E gyógymódot folytatom a zord időjárás befolyása ellen s k rem küldjön nekem 28 palack malátakivonat egészségi sört, 5 csomag maláta-bonbont és két kiló maláta csokoládét. Kötelező melleg köszönetem mellett maradok du Mont Marie baróné sz. Batthyányi grófnő.

Főraktár: Spitzer Sándor fia, Sipőcz István gyógyszerész, Nick Károly Pécs. Eszék: F. S. Thurner fia, Kaposvár: Lajpczig A., Szigetvár: Salamon Gy. gyógyszerész, Mohács: Schlesinger M. Szegszárd: Hahn Ád.

Ó V Á S! Csakis valódi Hoff János-féle maláta gyártmányokat kell kell a es kir. keresk. törvényszéknél Ausztria-Magyarországban bejegyzett jeggyel (a feltaláló arczképével.)

Páris. — London. — Budapest. — Crácz. Hamburg. — Frankfurt a Majna mellett. — New-York.

Europa második legnagyobb állatsereglete

Falk Gyula tulajdona átutaztában Budapestre rörid ideig látható a **Buzatéren.**

Előadások tartatnak vasárnapokon d. 3 óraker, 5 óraker és 7 óraker este, hétköznapokon d. u. 4 és este 7 óraker. — Minden előadásnál **Miss Marie** híres állat- és kigyó szelidítő nő fellépte.

Az állatsereglet 70-nél több példányból áll.

ugymint: indiai idomított elefant, zebu, királytigris, különböző faju oroszlanok, párduecok, foltos és csikos hienák, amerikai, orosz és indiai, ugyszintén jegesmedvék, óriási kanguruk, egyypu tevék, lámák, farkasok, petymegek tüksék disznók, mosó-medvék, anguitti, hangyárok és ormányos medvék, különböző faju kigyók, ezek közt egy 20 lábnyi boa constrictor, afrikai és amerikai strucek, szakállas keselyűk, sasok, araras, kakaduk, papagályok, krokodilok, örvös állatok, nemkülönbén majomház; itt kiemelendők egy harmadik kinőtt köpenyes pávián, ugynevezett erdei ember stb. — Igen érdekes egy párduec és farkascsalád az állatseregletben ellett kölykeivel.
Különösen kiemelendő az indiai elefant Pepi, még eddig nem látott, mindent felülülő mutatványival.

Helyárak: I. hely 40 kr., II. hely 20 kr. Katonák örmestertől lefelé és 10 éven aluli gyermekek a fenti áraknak felét fizeti.

Hétköznapokon mutatványok tartatnak d. u. 4 és esti 7 óraker, midőn az állatok idomítása és etetése történik.

Tisztelettel alulírott a t. cz. közönséget figyelmezteti, hogy valamennyi fent elősorolt állat a seregletnek legszebb példányaiából állanak, mindélők és tisztán tartott állapotban láthatók.

